

Nenávistné projevy na internetu

1. Co je to nenávistný projev?

Obvykle jím chápeme takový typ útočného slovního projevu, který podněcuje, podporuje nebo šíří nenávist vůči určité skupině osob či jednotlivci. Nenávistný projev bývá vyvolaný předsudky a stereotypy. Důvodem nenávisti může být například barva pleti osoby, její národnost či etnická příslušnost, pohlaví, sexuální orientace, víra, náboženství, věk.

2. Je nenávistný projev na internetu povolený?

Svoboda projevu a právo veřejně vyjadřovat své názory, které nám zaručuje Listina základních práv a svobod, má své hranice, a to i v internetovém prostoru. Můžeme říci, že končí tam, kde začínají práva a svobody druhých. Ačkoliv nemá nenávistný projev svou právní definici, může představovat zásah do osobnostních práv druhého (chráněna je například důstojnost člověka, jeho vážnost, čest). Může rovněž naplnit skutkovou podstatu přestupku (přestupky proti občanskému soužití) či trestného činu (tzv. nenávistné trestné činy – typicky násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci; hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob; podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod).

3. Proč je důležité se proti nenávistným projevům bránit?

Vzájemná úcta, respekt a důstojný život pro všechny lidi bez rozdílů jsou hodnoty, které je třeba chránit a podporovat, neboť přispívají k pokojnému soužití. V moderní demokratické společnosti by nemělo být běžné, aby se lidé vzájemně veřejně osočovali, hrubě uráželi, vyzývali k likvidaci kvůli vlastnostem či charakteristikám, které v mnoha případech člověk ani nemůže ovlivnit. Takové jednání je způsobilé utvrzovat již existující předsudky a stereotypy ve společnosti a posilovat nenávistné nálady.

4. Jaké jsou konkrétní možnosti obrany?

Setkáte-li se na internetu s nenávistným projevem a chcete dosáhnout jeho odstranění, obraťte se nejprve na provozovatele webové stránky, na níž se daný příspěvek nachází, a požádejte o jeho smazání. Někteří provozovatelé umožňují problematické příspěvky svým uživatelům ohlašovat skrze formuláře (typicky sociální sítě, jako je např. Facebook či některé zpravodajské servery, pokud jde o komentáře v diskusích pod jejich články).

Jestliže se domníváte, že by komentář mohl být přestupkem, upozorněte na něj obecní úřad obce s rozšířenou působností. Podezření ze spáchání trestného činu oznamte na Policii České republiky či státním zastupitelství (kontakty: [Státní zastupitelství](#); [Policie](#)). Vždy žádejte, aby Vás úřady písemně informovaly, jak s Vaším podáním naložily.

Další možností v situaci, kdy se nenávistným projevem cítíte dotčeni, je obrátit se na soud se žalobou na ochranu osobnosti podle občanského zákoníku. Žádat můžete upuštění od neoprávněného zásahu, odstranění následků, přiměřené zadostiučinění, případně náhradu nemajetkové újmy v penězích. Vzhledem ke složitosti osobnostních sporů doporučujeme poradit se v této situaci s advokátem či advokátkou. (Bližší informace naleznete v letáku [Právní pomoc](#), případně lze využít [vyhledavač advokátů a koncipientů](#) na stránkách České Advokátní komory.)

Důležité! Při řešení nenávistných internetových komentářů vždy pečlivě uchovávejte veškeré související důkazy. Vytvořte si „otisk“ obrazovky s problematickým komentářem, uložte si video, případnou související komunikaci s pachatelem, veškeré údaje, které o pachateli máte k dispozici. Shromáždění důkazů může velmi napomoci odhalení a potrestání pachatele!

5. Jak mám vytvořit „otisk“ (printscreen) obrazovky?

Na obrazovce máte aktuálně to, co chcete zachytit. Otisk celé obrazovky provedete tak, že na klávesnici svého počítače zmáčknete tlačítko PrintScrn (nachází se v horní části klávesnice vedle klávesy F12). Ve svém počítači si otevřete program Malování (přes Start – Všechny

programy – Příslušenství – Malování). Použijete klávesovou zkratku CTRL+V (vložit). V malování se objeví otisk obrazovky. Dále si s pomocí položek Soubor – Uložit uložíte obrázek na disk někam, kde ho budete moci nalézt (např. Plocha, Dokumenty atp.).

6. Co když nejsem spokojen/a s postupem policie/státního zastupitelství v rámci trestního řízení?

Jestliže nesouhlasíte s tím, jak policie postupuje v rámci trestního řízení (je nečinná, má průtahy při prověřování trestního oznámení nenávistného projevu), obraťte se na státní zastupitelství. Státní zastupitelství je oprávněno jednat policie prověřovat. Pokud nebudete souhlasit s tím, jak věc posoudil dozorující státní zástupce, kontaktujte nadřízené státní zastupitelství (v případě okresního státního zastupitelství se obraťte na krajské státní zastupitelství, v případě krajského na vrchní a při nespokojenosti s postupem vrchního na Nejvyšší státní zastupitelství).

7. Může mi pomoci ombudsman?

Částečně. Působnost ombudsmana se nevztahuje na postupy policie a státního zastupitelství v rámci trestního řízení. Ombudsman tak nemůže například posuzovat správnost závěrů těchto orgánů ohledně toho, zda se ve věci jedná o podezření ze spáchání trestného činu, či nikoliv.

Ombudsman se může zabývat Vaší stížností na postup správního orgánu (obecního úřadu, respektive krajského úřadu jako orgánu odvolacího) při projednávání přestupku. (Bližší informace naleznete v letáčích [Jak se obracet na veřejného ochránce práv](#) a [Policie, státní zastupitelství](#).)

Nenávistný projev může představovat diskriminaci ve formě obtěžování. To za předpokladu, že souvisí s důvody a oblastmi chráněnými antidiskriminačním zákonem. V takových případech ombudsman poskytuje oběti metodickou pomoc. Pomoc spočívá ve zhodnocení věci a doporučení dalšího nejvhodnějšího postupu. (Pro více informací nahlédněte do informačního letáku [Rovné zacházení a ochrana před diskriminací](#)).

Ombudsman také může ve věcech souvisejících s diskriminací vydávat doporučení ke změně praxe, právní úpravy atp. V případě nenávistných projevů na internetu může například provozovateli webových stránek doporučit, aby stáhl závadný obsah.

8. Kde ještě mohu nalézt pomoc?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, můžete nalézt vhodnou pomoc také v [registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů](#) Ministerstva spravedlnosti České republiky. Zde zapsané subjekty (advokáti, nevládní organizace, Probační a mediační služba) poskytují své služby (právní pomoc, právní informace, sociální služby) v určitém rozsahu zdarma.

Pokud jste ani po přečtení letáku nedostali odpověď na svoji otázku, napište nám e-mail na podatelna@ochrance.cz nebo zavolejte na telefonní číslo 542 542 888. Můžete nám poslat i dopis na adresu Údolní 39, 602 00 Brno, nebo nás na stejné adrese navštivte osobně každý pracovní den od 8:00 do 16:00 hod.

Pokud víte o někom, komu by naše rady mohly pomoci, řekněte mu/jí o nás. Pomáháme bez rozdílu – už od roku 2000. Naše pomoc je bezplatná.